

ประเมินประสิทธิผลการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข

Evaluating Teaching Effectiveness Using New Strategies: Create A Happy Learning Path

¹สรพงศ์ เบญจศรี ²กมลทิพย์ เจียดคง ³เสาวณีย์ เล็กบางพง ⁴สุชมาล หวานแก้ว ⁵นันทิยา พนมจันทร์
⁶ปริศนา วงศ์ล้อม ⁷สุภาพร สมรูป ⁸สุปรียา เทพรักษ์ ⁹พิมพ์ชนา ฮกทา และ ¹⁰อภิรตน์ดา ทองแกมแก้ว
¹Sorapong Benchasri ²Kamonthip Jiadkong ³Saowanee Lekbangpong ⁴Sukhuman Whankaew
⁵Nantiya Panomjan ⁶Prisana Wonglom ⁷Supaporn Somrup ⁸Supreeya Thepparak ⁹Pimchana
Hoktha and ¹⁰ApiratdaThongkamkaew

¹²³⁴⁵⁶⁷⁸คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

⁹คณะวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมดิจิทัล มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

¹⁰คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

¹²³⁴⁵⁶⁷⁸Faculty of Technology and Community Development, Thaksin University, Thailand.

⁹Faculty of Science and Digital Innovation, Thaksin University, Thailand.

¹⁰Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

E-mail: ¹sorapong@tsu.ac.th, ²kamonthip.j@tsu.ac.th, ³saowanee.l@tsu.ac.th, ⁴sukhuman.w@tsu.ac.th,

⁵pnantiya@tsu.ac.th, ⁶prisana.w@tsu.ac.th, ⁷supaporn.s@tsu.ac.th, ⁸supreeya.t@tsu.ac.th,

⁹pimchana@tsu.ac.th, ¹⁰apiratda@tsu.ac.th

Received October 17, 2025; Revised November 21, 2025; Accepted December 21, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ (1) ศึกษาทัศนคติการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุขผ่านรายวิชา “ฟาร์มสุขปลูกเอง” (2) สสำรวจระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกลยุทธ์การสอนแบบลงมือทำที่เน้นความสุขในการเรียนรู้ และ (3) ประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยกลยุทธ์ใหม่การสร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยกลุ่มตัวอย่างคือนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 565 คน ใช้การสำรวจทั้งกลุ่มเป้าหมาย (ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง) และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยสถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่าด้านทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบมีความสุข: ผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนการสอนในรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเองในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านความสนุก ความสุขในการเรียน การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และความรู้สึภาคภูมิใจจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การสอน: ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุดในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์การเรียนรู้, ความสอดคล้องของเนื้อหากับกิจกรรม และบทบาทของผู้สอนในการส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนยังแสดงความสามารถในการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสื่อสารร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นได้ดี ด้านประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนโดยประเมินจากการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน ของผู้เรียนพบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน

เท่ากับ 13.85 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.36 คะแนน ซึ่งมีความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์การเรียนรู้ใหม่ที่เน้นความสุขและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นกลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุขช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดี ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างชัดเจน องค์ความรู้นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบรายวิชาอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การเรียน; ประสิทธิภาพการเรียนรู้; ความสุข

Abstract

This study aims to investigate: (1) investigate attitudes towards a new instructional strategy that fosters a joyful learning journey through the subject “*Create your own joyful farm*”; (2) examine students’ satisfaction levels with the hands-on, happiness-oriented instructional strategy; and (3) evaluate the effectiveness of this new strategy in promoting joyful and engaging learning experiences. The sample consisted of 565 undergraduate students enrolled in the *Create your own joyful farm* course in the first semester of the 2025. A population survey approach was employed (no sampling). Research instruments included both closed and open-ended questionnaires. Data were analyzed using descriptive statistics—mean, standard deviation, and a dependent samples t-test was employed to compare pre and post-instruction scores. The findings revealed that, in terms of attitudes toward joyful learning, students demonstrated highly positive perceptions of the course, particularly regarding enjoyment and happiness during learning, the promotion of creativity, and a sense of pride derived from self-directed learning. Regarding satisfaction with the instructional strategy, students reported high to very high satisfaction across all dimensions, especially in the clarity of learning objectives, alignment of content and learning activities, and the instructor’s role in facilitating learning. Additionally, students demonstrated strong abilities in critical thinking, problem-solving, and collaborative communication with peers. The results from the comparison of pre-test and post-test scores showed a significant improvement—from a mean pretest score of 13.85 points to a mean posttest score of 16.36 points indicating a statistically significant difference at the .05 level ($t = 3.88, p < 0.05$). These findings suggest that the new happiness-centered and participatory learning strategy significantly enhances students’ learning outcomes. Therefore, the strategy not only improves learners’ attitudes, satisfaction, and academic performance but also holds potential for broader application in the design of other courses to promote effective active learning.

Keywords: Study; Learning Effectiveness; Happiness

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในสังคมสมัยใหม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากรูปแบบการสอนแบบเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน ไปสู่การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Approach) โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active

Learning) ซึ่งแนวทางดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีแรงจูงใจภายใน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ทั้งนี้ “กลยุทธ์ใหม่” ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุข” จึงถูกพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้กับความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นการลงมือทำจริง (Learning by Doing) ผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและบริบทของรายวิชา นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่ยังให้ความสำคัญกับ “ความหมายของการเรียนรู้” มากกว่าการจดจำหรือทำตามขั้นตอน ผู้เรียนจึงควรได้รับโอกาสในการเรียนรู้ผ่านการตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์ และการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) และส่งเสริมการเติบโตทั้งด้านความรู้ ความคิด และอารมณ์ไปพร้อมกัน กลยุทธ์ใหม่” ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขจึงเป็นแนวทางที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย มีความสุขในกระบวนการเรียนรู้ และเกิดความภาคภูมิใจในผลลัพธ์จากความพยายามของตนเอง รายวิชาฟาร์มสุขปลูกเองถือเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีอิสระในการคิดและลงมือทำ สะท้อนความเข้าใจในตนเองและความสัมพันธ์กับสิ่งรอบข้าง การนำกลยุทธ์ใหม่นี้มาใช้จึงไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างทักษะทางวิชาการ แต่ยังหล่อหลอมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์สุดท้าย อีกทั้งยังเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถเข้าใจผู้เรียนในมิติที่ลึกซึ้ง มองเห็นศักยภาพ ความสนใจ และความสุขของผู้เรียนในแต่ละช่วงของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในอนาคตประกอบกับเป็นการส่งเสริมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ข้อที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการประเมินประสิทธิผลการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใหม่” ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและความหมาย นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมทักษะและเจตคติที่ดีต่อนิสิต ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถสร้างขึ้นได้ การเรียนการสอนในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยให้นิสิตได้รับความรู้ด้านเกษตรกรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง แต่ยังเป็นการส่งเสริมแนวคิดการเกษตรอย่างยั่งยืนให้กับนิสิต ซึ่งจะประโยชน์ต่อพวกผู้เรียนทั้งในระดับตัวเอง ครัวเรือน และระดับธุรกิจในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ใหม่” ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขผ่านรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง
2. เพื่อสำรวจระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการสอนแบบลงมือทำ โดยใช้กลยุทธ์ใหม่” ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุข
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลการสอน โดยใช้กลยุทธ์ใหม่” ผ่านเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุข

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษายุคปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านความคิดสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม และการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสุขเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง (CREATE YOUR OWN JOYFUL FARM) ซึ่งเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและแตกต่างจากการสอนแบบดั้งเดิมที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนเพียงฝ่ายเดียว รายวิชา "ฟาร์มสุขปลูกเอง" เป็นรายวิชาศึกษาทั่วไปเลือกที่นิสิตในมหาวิทยาลัยทักษิณสามารถลงทะเบียนได้ตามความสนใจและความสมัครใจในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2568

วิชานี้มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตที่สนใจด้านเกษตรกรรมแบบครบวงจร โดยเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ากับการทำเกษตรกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีข้อจำกัดด้านเวลาและพื้นที่ก็ตาม รายวิชานี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดพื้นฐานและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์มขนาดเล็ก เช่น การจำแนกพืชใบเลี้ยงเดี่ยว การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเห็ด การใช้แมลงและจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ รวมถึงการจัดการฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพ นิสิตจะได้เรียนรู้การจัดการทรัพยากรให้เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติและนวัตกรรมเกษตรให้สามารถใช้งานได้จริง อีกทั้งองค์ความรู้ทางทฤษฎี รายวิชายังเน้นกิจกรรมภาคปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้นิสิตได้ลงมือทำจริง เช่น การออกแบบและวางแผนการจัดการฟาร์ม การปลูกพืชและการดูแลสัตว์เลี้ยงในฟาร์มขนาดเล็ก ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำเกษตร นอกจากนี้ นิสิตยังได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาทางการเกษตรอย่างสร้างสรรค์ รายวิชานี้ยังมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังแนวคิดเกษตรพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศไทย นิสิตจะได้เรียนรู้การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การลดต้นทุน และการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งยังส่งเสริมการดำรงชีวิตอย่างพึ่งพาตนเองและการสร้างรายได้เสริมจากฟาร์มขนาดเล็ก ซึ่งจะมีความสำคัญของการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และการมีความสุขในการเรียน โดย 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ดีและส่งเสริมความสุขส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่สนุกสนานและสร้างแรงจูงใจมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่อาจนำไปสู่ความเครียดและความน่าเบื่อหน่าย 2) การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมและความคิดสร้างสรรค์ช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อนิสิต ทำให้พวกเขามีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่มักมุ่งเน้นไปที่การท่องจำและการทดสอบ 3) การประเมินประสิทธิผลของการเรียนการสอนการประเมินประสิทธิผลของรายวิชา "ฟาร์มสุขปลูกเอง" ช่วยให้สามารถวัดผลความก้าวหน้าและความสำเร็จของนิสิตได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบกับการสอนแบบดั้งเดิมเพื่อพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นและการสนับสนุนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์การใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชา "ฟาร์มสุขปลูกเอง" ช่วยให้ นิสิตเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง ในขณะที่ ราณี และ หทัยภัทร (2564) กล่าวว่า การสอนแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้กับการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและจำเป็นต้องใช้แนวทางการพัฒนาครูวิถีใหม่ฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์การสอนคือแนวทางหรือวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของบทเรียน ลักษณะของผู้เรียน และบริบทของการศึกษาดังกล่าวอย่างกลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ การสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-Based Learning), การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Learning) เช่น การสอนแบบย้อนกลับ (Flipped Classroom), การสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking Approach) เช่น การตั้งคำถามเชิงลึกและการอภิปราย และ การใช้เทคโนโลยีในการสอน (Technology-Enhanced Learning) เช่น การใช้สื่อดิจิทัลหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ การเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง มีส่วนร่วมกับบทเรียน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต่างจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม เนื่องจากการศึกษาในอดีตมักใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน ซึ่งมักทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและความไม่กระตือรือร้นในห้องเรียน (Brusilovsky and Millán, 2007) อย่างไรก็ตาม

ตามการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการศึกษาเริ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการนำเสนอการเรียนรู้แบบลงมือทำและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมากขึ้น

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivist Learning Theory) คือการพัฒนาแนวทางการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม และชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้เกิดจากการสร้างความรู้ใหม่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจของตนเองผ่านกิจกรรมที่มีความหมาย

Vygotsky (1978) กล่าวถึงบทบาทของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการเรียนรู้ โดยเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ "Zone of Proximal Development" ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีการสนับสนุนจากผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มจะช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาตนเอง

Csikszentmihalyi (1990) กล่าวว่าการเรียนรู้ที่สร้างความสุขเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเข้าสู่ ภาวะ Flow ซึ่งเป็นสภาวะที่บุคคลจดจ่อกับสิ่งที่ทำจนเกิดความเพลิดเพลิน โดยจะมีสมดุลระหว่าง ความท้าทาย และ ความสามารถของผู้เรียน มีเป้าหมายที่ชัดเจน และสามารถรับรู้ความก้าวหน้าได้ และไม่มีสิ่งรบกวน ทำให้ผู้เรียนสามารถดำดิ่งสู่การเรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และพัฒนาทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเบื่อหน่ายและความเครียดจากการเรียนได้

กลยุทธ์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันคือ กลยุทธ์การสอนแบบไฮบริดที่เน้นการมีส่วนร่วม (Engagement-Focused Hybrid Teaching) เป็นแนวทางใหม่ที่ผสมผสานการสอนแบบดั้งเดิมและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ จุดเด่นของกลยุทธ์นี้คือการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์สูง ผ่านกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงปัญหาที่มี (Project-Based Learning), การทำจริง (Active) การใช้เกมเพื่อการศึกษา (Gamification) และ การสอนแบบย้อนกลับ (Flipped Classroom) ซึ่งให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาด้วยตนเองก่อนแล้วมาอภิปรายหรือทำกิจกรรมในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมความรับผิดชอบและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความต้องการของแต่ละคน สำหรับการสอนที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขคือแนวทางการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสุขและแรงจูงใจในการเรียนรู้ตลอดเส้นทางของตนเอง โดยไม่ใช่แค่การถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นการสร้าง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีความหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้นำทาง ที่คอยสนับสนุน แนะนำ และกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความสนุกจากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based Learning) การให้ผู้เรียนตั้งคำถามและหาคำตอบเอง (Inquiry-Based Learning) และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experiential Learning) นอกจากนี้ บรรยากาศการเรียนที่เป็นกันเอง การให้กำลังใจ และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกแนวทางการเรียนของตนเอง ล้วนช่วยสร้าง "เส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุข" ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรักในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องศาสตร์ทางด้านการเกษตรที่เป็นศาสตร์ที่หลายคนไม่ให้ความสำคัญ

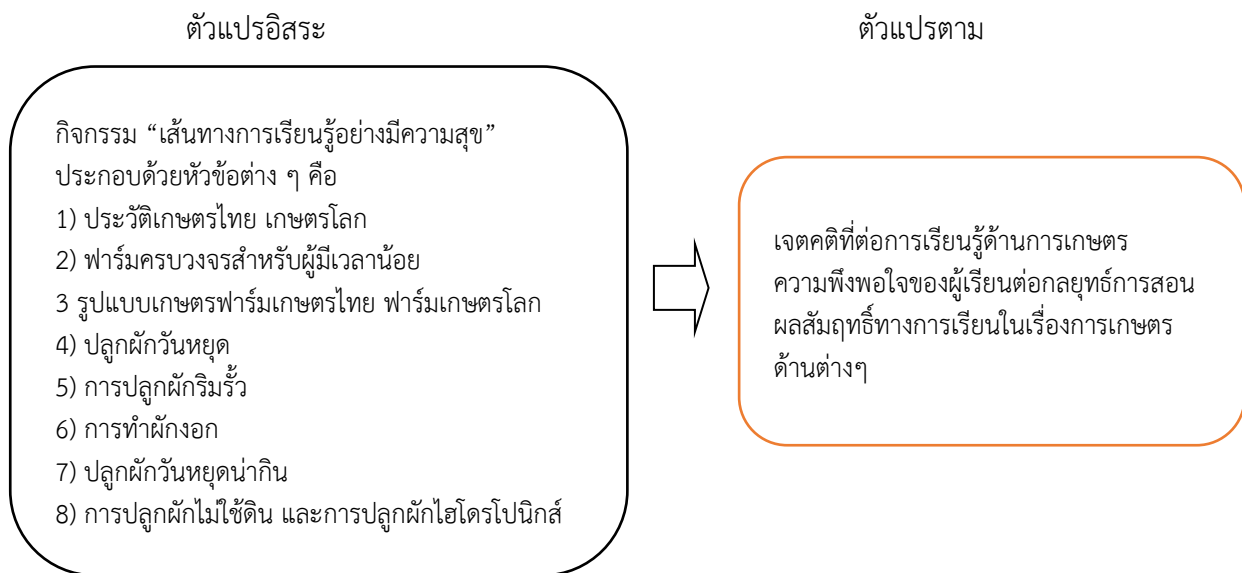
ความสุขในการเรียนรู้การศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการเรียนรู้ (Learning Happiness) เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญ โดยมีการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสุขมีผลต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สร้างความสุขช่วยเพิ่มแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ได้รับความสนใจอย่างมากในด้านการศึกษา โดยมีการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเองมักจะมีผลต่อการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในวิชาฟาร์มสุปลูกเอง จะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ดังนั้น การประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนในวิชาฟาร์มสุปลูกเองจึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้

เชิงสร้างสรรค์และการศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ในอนาคตการประสิทธิผลการเรียนการสอนมีหลายวิธี ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ จะแสดงได้ในการประเมินว่าการใช้กลยุทธ์การสอนแบบลงมือทำได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถเพิ่มความพึงพอใจและความเข้าใจของผู้เรียนได้ดีกว่า โดยการลงมือทำช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิผลการเรียนการสอนในวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง: ผ่านเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุข เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหา วิเคราะห์ และตอบปัญหาโดยมีตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามดังภาพที่ 1 ภายใต้สมมติฐานการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และมีความสุขสนุกสนานจะช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวลของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกไม่ถูกกดดันในการเรียนรู้เหมือนในอดีตที่เรียนผ่านการบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งการเรียนรู้ผ่านเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขอาจช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยผ่านกิจกรรมการลงมือทำเองทุกขั้นตอนเพื่อให้บรรลุ CLO (Course Learning Outcome) 3 ข้อประกอบด้วย CLO1 สามารถอธิบายหลักการและเทคโนโลยีในการจัดการฟาร์มครบวงจรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของฟาร์มขนาดเล็กทั้งด้านเมล็ดพันธุ์การปลูกพืช การทำไม้ดอก การเพาะเห็ดและสัตว์เลี้ยงรวมทั้งการจัดการแมลงของผู้มีเวลาจำกัด CLO2 สามารถจำแนกการใช้ประโยชน์แมลง พืช และจุลินทรีย์การเกษตร และมีความรู้ในการเพาะเห็ดโดยไม่ต้องใช้โรงเรือน และ CLO3 สามารถวางแผนและออกแบบการใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการปลูกผักในฟาร์มโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีเวลาว่างเช่นวันหยุดสำหรับผู้ประกอบการได้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือนิสิตที่ลงเรียนวิชาฟาร์มสุขปลูกเองในภาคการศึกษาที่ 1/ 2568 จำนวน 565 คน ซึ่งจะมีการเก็บทุกคนโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน-ตุลาคม พ.ศ.2568

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนการสอนผ่านเส้นทางสู่การเรียนรู้ที่มีความสุข 2) ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านเส้นทางสู่การเรียนรู้ที่มีความสุข 3) การประสิทธิผลการสอน โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุข โดยลักษณะข้อคำถามตอนที่ 1-2 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของ Likert (1932) นอกจากนี้มีคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้มีการวัดความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นต่าง (IOC : Index of item Objective Congruence) เกี่ยวกับการศึกษาในวัตถุประสงค์ต่างๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิครั้งนี้จำนวน 5 ท่าน และพิจารณาเลือกประเด็นบันทึกที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (พิศิษฐ์ ตันทวนิช และ พนา จินดาศรี, 2561) หลังจากนั้นพิจารณาเลือกประเด็นบันทึกที่มีค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.60 ในกรณีต่ำกว่า 0.60 ทำการแก้ไขในข้อคำถามนั้น และใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของเครื่องมือหลังจากที่ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำแบบประเมินไปทำการทดลองใช้กับกลุ่มนิสิตจำนวน 30 ราย ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยมีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ซึ่งถือว่ามีความน่าเชื่อถือต่อการนำไปใช้กับตัวอย่างของการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเจตคติและความพึงพอใจการเรียนรู้ที่มีความสุข ผ่านการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel และนำเสนอผลในลักษณะของสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยข้อมูลเจตคติและความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ได้แก่ 4.21-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมากที่สุด 3.41-4.20 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมาก 2.61-3.40 หมายถึง ความพึงพอใจระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อย และ ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 1.81 หมายถึงความพึงพอใจในระดับน้อยมาก นอกจากนี้เปรียบเทียบประสิทธิผลการสอนระหว่างผู้เรียนวิชาฟาร์มสุขปลูกเองจากความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขในประเด็นต่างๆ โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science for Windows) version 16.0)

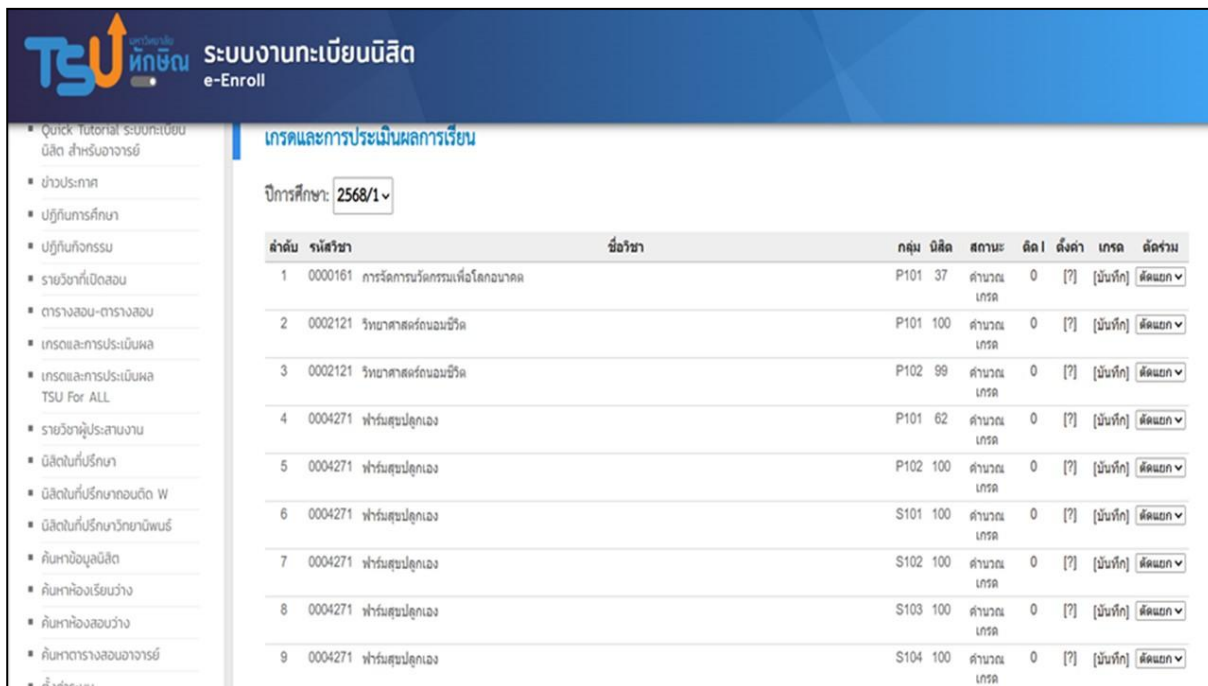
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยในครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากสำนักงานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา หมายเลขการรับรอง SCPHYLIRB-2568/251 เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2568

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า การเรียนและรูปแบบกิจกรรมในยุคปัจจุบันที่วิถีชีวิตมีความเร่งรีบและผู้คนมีเวลาจำกัด การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการฟาร์มครบวงจรผ่านวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง วิชานี้ช่วยให้คนสามารถสรุปความรู้และความเข้าใจในเทคโนโลยีนวัตกรรมต่างๆ ที่ใช้ในภาคเกษตรได้อย่างครอบคลุม และเหมาะสมกับผู้ที่เวลาน้อย ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันนอกจากนี้นิสิตยังได้รับ

ทักษะในการวางแผนการสืบค้นข้อมูล และใช้เครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการทำเกษตรกรรม อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้สามารถรับมือกับความท้าทายในภาคเกษตรยุคใหม่ได้อย่าง มั่นใจ อีกทั้งวิชาฟาร์มสุขปลูกเองยังส่งเสริมให้นิสิตมีกรอบความคิดที่เปิดกว้าง มีความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนา ทักษะการทำงานเป็นทีม ตลอดจนมุ่งเน้นการเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้นหรือ “นวัตกร” ที่ดี ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาภาคเกษตรไทยให้มีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ในเชิงปฏิบัติวิชานี้เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถดูแล จัดการฟาร์มขนาดเล็กได้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การปลูกผักในวงหยด การจัดสวนสวยงาม การใช้แมลงและจุลินทรีย์ในการเกษตร การเพาะเห็ดโดยไม่ต้องใช้โรงเรือน รวมถึงการดูแลสัตว์เลี้ยงในฟาร์มขนาด เล็ก ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ทันทีด้วยเหตุนี้ วิชาฟาร์มสุขปลูกเองจึงเป็นมากกว่าการ เรียนรู้ภาคทฤษฎีแบบดั้งเดิม แต่เป็นการสร้างพื้นฐานและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และมีความสุขในยุคสมัยใหม่ ผ่านการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งหลังจาก เปิดภาคการศึกษา 1/2568 พบว่ามีนิสิตลงทะเบียนเรียนวิชาฟาร์มสุขปลูกเองจำนวน 6 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 P101 เปิดรับจำนวน 65 คน มีผู้ลงทะเบียนเรียน 62 คน กลุ่มที่ 2 P102 เปิดรับจำนวน 100 คนมีผู้ลงทะเบียน เรียน 100 คน กลุ่มที่ 3 S101 เปิดรับจำนวน 100 คน มีผู้ลงทะเบียนเรียน 100 คน กลุ่มที่ 4 S102 เปิดรับ จำนวน 100 คน มีผู้ลงทะเบียนเรียน 100 คน กลุ่มที่ 5 S103 เปิดรับจำนวน 102 คน มีผู้ลงทะเบียนเรียน 100 คน และกลุ่มที่ 6 S104 เปิดรับจำนวน 100 คน มีผู้ลงทะเบียนเรียน 100 คน ซึ่งพบว่ามีผู้เรียนรวมรายวิชาฟาร์ม สุขปลูกเองทั้งหมด 565 คน (ภาพที่ 2)

ลำดับ	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	กลุ่ม นิสิต	สถานะ	คิด	ตั้งค่า	เกรด	ตัดรวม
1	0000161	การจัดการวัดกรรมเพื่อโลกอนาคต	P101 37	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
2	0002121	วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์	P101 100	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
3	0002121	วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์	P102 99	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
4	0004271	ฟาร์มสุขปลูกเอง	P101 62	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
5	0004271	ฟาร์มสุขปลูกเอง	P102 100	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
6	0004271	ฟาร์มสุขปลูกเอง	S101 100	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
7	0004271	ฟาร์มสุขปลูกเอง	S102 100	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
8	0004271	ฟาร์มสุขปลูกเอง	S103 100	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก
9	0004271	ฟาร์มสุขปลูกเอง	S104 100	จำนวน เกรด	0	[?]	[บันทึก]	ตัดแยก

ภาพที่ 2 การลงทะเบียนเรียนวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง ในภาคการศึกษาที่ 1/2568

หลังจากเปิดการเรียนและผู้สอนได้สอนโดยกลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข และให้ ผู้เรียนๆ เรื่องต่างๆ เริ่มตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของเกษตรโลก ความเป็นมาของการเกษตรไทยจนถึง เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรในอนาคตโดยมีการบรรยายและสลับกับการทำชิ้นงานที่เป็นทั้งงานเดี่ยว และงาน กลุ่ม นำเสนอ หรือการแสดงละครบทบาทสมมติ ซึ่งต่างจากการเรียนการเรียนรู้แบบเดิมไม่ได้จำกัดอยู่แค่การ ท่องจำหรือการฟังบรรยายแบบเดิม ๆ อีกต่อไป กลยุทธ์การเรียนการสอนใหม่ ๆ ได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อสร้าง

บรรยากาศที่สนุกและน่าตื่นเต้นในห้องเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสุขและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น บรรยากาศ สนุกสนานในการเรียนเกิดขึ้นได้จากการนำกลยุทธ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบ Active Learning ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำจริง ร่วมกันแก้ไขปัญหา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใช้ เกมหรือกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ก็ช่วยสร้างความสนุกและความท้าทายให้กับผู้เรียน ทำให้พวกเขาไม่รู้สึกเบื่อหรือเครียดกับการเรียน

นอกจากนี้การเรียนที่ปรับเนื้อหาและวิธีสอนให้เหมาะกับ ความสนใจและจังหวะการเรียนรู้ของแต่ละคน ช่วยให้ ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนมีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ซึ่งเพิ่มความสุขและความตั้งใจในการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่ดียังรวมถึงความสัมพันธ์ที่อบอุ่นระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การสนับสนุนและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ๆ ด้วยกลยุทธ์เหล่านี้ ผู้เรียนจึงสามารถเดินบนเส้นทางการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความสุข สนุกสนาน และเต็มเปี่ยมด้วยพลังในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถสังเกตได้จากผลงานในห้องเรียนระหว่างคาบ หรือชิ้นงานนอกเวลาเรียนปกติ (ภาพที่ 3 และภาพที่ 4)

ภาพที่ 3 บรรยากาศการเรียน การนำเสนอ งานกลุ่ม และกิจกรรมรวม

ภาพที่ 4 ตัวอย่างผลงานหลังการเรียนรู้และให้ลิสต์นำไปปฏิบัติที่บ้านและส่งงานผ่านระบบ

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนการสอนอย่างมีความสุข โดยมีการแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนที่ 2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และส่วนที่ 3 เจตคติต่อการเรียนการสอนอย่างมีความสุขพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างชัดเจน (ตารางที่ 1) โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ในขณะที่เมื่อแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1: การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลังจากการเรียนผ่านกิจกรรมที่จัดให้พบว่า ผู้เรียนเห็นว่าวิธีการสอนช่วยส่งเสริมให้รู้สึกสนุกและมีความสุขเมื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยได้รับค่าเฉลี่ยที่ 4.63 คะแนน (SD = 0.49) และมองว่ามีโอกาสในการออกแบบและทดลองแนวคิดใหม่ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.47$, SD = 0.54) นอกจากนี้ยังพบว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองช่วยกระตุ้นความกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.45$, SD = 0.58) รวมถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.63$, SD = 0.72) ผู้เรียนยังรายงานว่าได้นำความรู้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ($\bar{x} = 4.19$, SD = 0.54) และรู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง ($\bar{x} = 4.67$, SD = 0.47) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2: การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ผู้เรียนมีความสุขและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.55$, SD = 0.58) และเห็นว่ากลยุทธ์ใหม่ในการเรียนรู้ช่วยสร้างเส้นทางการเรียนรู้มีความสุข ($\bar{x} = 4.47$, SD = 0.65) รวมทั้งกลยุทธ์ดังกล่าวกระตุ้นความท้าทายและส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.57-4.61$) นอกจากนี้ผู้เรียนรับรู้ว่าการเรียนรู้ผ่านกลยุทธ์นี้ได้รับการสนับสนุนจากผู้สอน ($\bar{x} = 4.15$, SD = 0.54) และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในเชิงประจักษ์ ($\bar{x} = 4.09$, SD = 0.57)

ส่วนที่ 3: เจตคติต่อการเรียนการสอนอย่างมีความสุข

ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบรรยากาศการเรียนในห้องเรียนที่เป็นมิตร และเห็นว่ากิจกรรมในชั้นเรียนช่วยให้เรียนรู้มีความสุขและไม่เครียด (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.55-4.73) ผู้เรียนรับรู้ว่าการสนับสนุนและ

กระตุ้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความอยากเรียนเพิ่มขึ้นและพึงพอใจกับวิธีการสอนที่ใช้ในรายวิชานี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติต่อทัศนคติการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข

เจตคติต่อทัศนคติการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ($\bar{x}$)	S.D.	แปลความ
ส่วนที่ 1: การเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดแก้ปัญหา และออกแบบผลงานหรือประยุกต์ใช้ความรู้			
1.1) วิธีการสอนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและมีความสุขเมื่อได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.63	0.49	มากที่สุด
1.2) ผู้เรียนมีโอกาสในการออกแบบและทดลองแนวคิดใหม่ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้	4.47	0.54	มากที่สุด
1.3) การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม	4.45	0.58	มากที่สุด
1.4) กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น	4.63	0.72	มากที่สุด
1.5) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น	4.49	0.62	มากที่สุด
1.6) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้	4.19	0.54	มาก
1.7) ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อสามารถเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตนเอง	4.67	0.47	มากที่สุด
ส่วนที่ 2: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้			
2.1) ผู้เรียนมีความสุขและกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.55	0.58	มากที่สุด
2.2) ผู้เรียนคิดว่ากลยุทธ์ใหม่สามารถสร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.47	0.65	มากที่สุด
2.3) ผู้เรียนคิดว่ากลยุทธ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถสร้างความท้าทายให้ผู้เรียนเพิ่มขึ้น	4.57	0.54	มากที่สุด
2.4) ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแบบกลยุทธ์สร้างสุขได้รับการสนับสนุนจากผู้สอน	4.15	0.54	มาก
2.5) ผู้เรียนคิดว่ากลยุทธ์สร้างสุขส่งเสริมการทำงานร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ	4.61	0.53	มากที่สุด
2.6) ผู้เรียนคิดว่าการเรียนผ่านกลยุทธ์สร้างสุขส่งเสริมประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์	4.61	0.53	มากที่สุด
2.7) ผู้เรียนคิดว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง เชิงประจักษ์	4.09	0.57	มาก
ส่วนที่ 3: เจตคติต่อการเรียนการสอนอย่างมีความสุข			
3.1) ผู้เรียนรู้สึกว่าบรรยากาศในห้องเรียนเป็นมิตรและช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข	4.57	0.54	มากที่สุด
3.2) การเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและไม่เครียด	4.59	0.54	มากที่สุด
3.3) ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนเมื่อมีกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ	4.55	0.54	มากที่สุด
3.4) ผู้เรียนรู้สึกว่าผู้สอนให้การสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.73	0.53	มากที่สุด
3.5) การเรียนการสอนที่มีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนมากขึ้น	4.55	0.51	มากที่สุด
3.6) โดยรวมแล้ว ผู้เรียนพึงพอใจกับวิธีการเรียนการสอนที่ใช้ในรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเองนี้เพิ่มมากขึ้น	4.57	0.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.51	0.56	มากที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนที่ของรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ความสอดคล้องของคำอธิบาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหา (Objective) ด้านที่ 2 ด้านผู้เรียน (Student Module) ด้านที่ 3 ด้านผู้สอน (Teacher Module) ด้านที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่ 5 การวัดผลและประเมินผล (ตารางที่ 2) ผลการศึกษาคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ในขณะที่เมื่อแยกเป็นประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย

1. ความสอดคล้องของคำอธิบาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหา (Objective)

ผู้เรียนเห็นว่าการแจ้งวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ และแผนการสอนอย่างชัดเจนมีความพึงพอใจในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{x} = 4.53$, $SD = 0.54$) รวมถึงการอธิบายเนื้อหาและความถูกต้องของเนื้อหาในกิจกรรมที่สอนได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ($\bar{x} = 4.51-4.52$) อย่างไรก็ตามการอธิบายแนวคิดหลักของแต่ละบทเรียนได้รับความพึงพอใจในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.12$, $SD = 0.53$) ซึ่งเป็นเพียงข้อเดียวในกลุ่มที่มีระดับความพึงพอใจไม่ใช่มากที่สุด

2. ด้านผู้เรียน (Student Module)

ผู้เรียนแสดงความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบการเรียนรู้เชิงลึก (active learning) ด้วยตนเองตลอดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.54$) มีความพยายามในการใช้กระบวนการทางปัญญาเพื่อแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ($\bar{x} = 4.15$, $SD = 0.60$) และแสดงความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม (4.09 , $SD = 0.54$) นอกจากนี้ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.54$) ผู้เรียนสามารถสรุปและบันทึกผลการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละขั้น ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.62$) และผู้เรียนได้สร้างความรู้ใหม่ โดยใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมของตนเองภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีผู้สอนเป็นผู้สอนความสะดวกในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 6.61$)

3. ด้านผู้สอน (Teacher Module)

ผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่าผู้สอนมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ มากกว่าการบอกหรือป้อนข้อมูลให้แก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.62$) และผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง โดยการใช้คำถามปลายเปิดหรือคำถามเชิงลึก ให้ผู้เรียนได้คิด ทบทวน ไตร่ตรอง ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.58$) ผู้สอนยังช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.45$, $SD = 0.57$) อีกทั้งผู้สอนแนะนำให้คำปรึกษา จัดเตรียมทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{x} = 4.47$, $SD = 0.79$) รวมถึงยอมรับและเข้าใจความคิดเห็นของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.48$, $SD = 0.61$) และติดตาม กำกับดูแลกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ($\bar{x} = 4.50$, $SD = 0.61$) นอกจากนี้ผู้สอนผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งกระบวนการ และผลลัพธ์ และให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.38$)

4. ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมในรายวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาอย่างมาก ($\bar{x} = 4.52-4.53$) และเหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.64$) รวมถึงสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่เหมาะสมต่อกิจกรรม ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.57$) อย่างไรก็ตามพบว่าระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมและการประเมินผลกิจกรรมได้รับความพึงพอใจในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.14$ และ 4.17 ตามลำดับ)

5. ส่วนการวัดผลและประเมินผล

ผู้เรียนพึงพอใจในวิธีการวัดผลและเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.58$) รวมถึงความสอดคล้องของวิธีการวัดและประเมินผลกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา ($\bar{x} = 4.52$, $SD = 0.52$) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับ

งานที่มอบหมายได้รับความพึงพอใจในระดับ “มาก” ($\bar{x}=4.18$, $SD = 0.36$) และเห็นว่าสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสังคมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.52$ และ 4.27 ตามลำดับ)ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับสูงต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเอง โดยเฉพาะในด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์ เนื้อหา การเรียนรู้ด้วยตนเอง บรรยายภาพการเรียนการสอน การประเมินผล และกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและแก้ปัญหา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข

กลยุทธ์การสอนแบบลงมือทำโดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ($\bar{x}$)	S.D.	แปลความ
ด้านที่ 1 ความสอดคล้องของคำอธิบาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหา (Objective)			
1.1) มีการแจ้งวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ และแผนการสอนอย่างชัดเจน	4.53	0.54	มากที่สุด
1.2) มีการอธิบายเนื้อหาในกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.51	0.58	มากที่สุด
1.3) มีความถูกต้องของเนื้อหาในกิจกรรมที่สอน	4.52	0.56	มากที่สุด
1.4) มีการอธิบายแนวคิดหลักของแต่ละบทเรียนได้อย่างชัดเจน	4.12	0.53	มาก
ด้านที่ 2 ด้านผู้เรียน (Student Module)			
2.1) ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการเรียนรู้	4.51	0.54	มากที่สุด
2.2) ผู้เรียนมีความพยายามในการใช้กระบวนการทางปัญญาเพื่อการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น	4.15	0.60	มาก
2.3) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องาน และกลุ่มการเรียนรู้(งานกลุ่ม)	4.09	0.54	มาก
2.4) ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงออกและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน	4.46	0.54	มากที่สุด
2.5) ผู้เรียนสามารถสรุป และบันทึกผลการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละขั้น	4.43	0.62	มากที่สุด
2.6) ผู้เรียนได้สร้างความรู้ใหม่ โดยใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมของตนเองภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีผู้สอนเป็นผู้สอนความสะดวกในการเรียนรู้	4.51	6.61	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ผู้สอน (Teacher Module)			
3.1) ผู้สอนมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ มากกว่าการบอกหรือป้อนข้อมูลให้แก่ผู้เรียน	4.51	0.62	มากที่สุด
3.2) ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง โดยการใช้คำถามปลายเปิดหรือคำถามเชิงลึก ให้ผู้เรียนได้คิด ทบทวน ไตร่ตรอง	4.51	0.58	มากที่สุด
3.3) ผู้สอนทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าการเรียนรู้เป็นความรับผิดชอบของตนเอง ผู้สอนทำหน้าที่เพียงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	4.45	0.57	มากที่สุด
3.4) ผู้สอนแนะนำให้คำปรึกษา จัดเตรียมทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	4.47	0.79	มากที่สุด

3.5) ผู้สอนยอมรับและทำความเข้าใจในความคิดเห็นของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและทัศนคติ	4.48	0.61	มากที่สุด
3.6) ผู้สอนติดตาม กำกับ ดูแลไม่ให้ผู้เรียนออกนอกแนวทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	4.50	0.61	มากที่สุด
3.7) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งกระบวนการ และผลลัพธ์ และให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์	4.51	0.38	มากที่สุด
ด้านที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ วัตถุประสงค์เพื่อวัดความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1) มีความสอดคล้องของกิจกรรมกับวัตถุประสงค์	4.53	0.54	มากที่สุด
3.2) มีความสอดคล้องของกิจกรรมกับเนื้อหา	4.52	0.58	มากที่สุด
3.3) มีความเหมาะสมของกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	4.46	0.64	มากที่สุด
3.4) มีความเหมาะสมของห้องเรียนต่อกิจกรรมที่ได้เรียนรู้	4.46	0.57	มากที่สุด
3.5) มีความเหมาะสมของระยะเวลาของแต่ละกิจกรรม	4.14	0.50	มาก
3.6) ความเหมาะสมของการประเมินผลกิจกรรม	4.17	0.45	มาก
ด้านที่ 5 การวัดผลและประเมินผล			
5.1) วิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน	4.35	0.58	มากที่สุด
5.2) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาfarmสุขปลูกเอง	4.52	0.52	มากที่สุด
5.3) ให้คำแนะนำ/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้กับผู้เรียนอย่างชัดเจน	4.18	0.36	มาก
5.4) ให้แนวทางในการนำความรู้จากรายวิชาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.52	0.62	มากที่สุด
5.5) กิจกรรมสามารถนำไปปรับใช้ในสังคมปัจจุบันได้	4.27	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.41	0.77	มากที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าการใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการเรียน (Pre-test และ Post-test) จำนวน 537 คน จากผู้ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ 565 คน โดยใช้การทดสอบ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการเรียน (Pre-test) ของผู้เรียนมีค่าเท่ากับ 13.85 คะแนน ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการเรียน (Post-test) มีค่าเท่ากับ 16.36 คะแนนค่าค่าทดสอบ t-test มีค่าเท่ากับ 3.88 ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียน (Post-test) สูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($p < 0.05$) ซึ่งหมายความว่าจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านคะแนนที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในรายวิชานี้ได้อย่างชัดเจน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนวิชาfarmสุขปลูกเองจากความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรในประเด็นต่างๆ

คะแนน	N	$\bar{x}$	S.D.	T-TEST	DF	P
Pre-test	537	13.85	1.81	3.88	536	0.023
Post-test	537	16.36	2.57		536	

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าผู้เรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับสูงมากต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะความรู้สึกสนุกและมีความสุขในการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.63$, $SD = 0.49$) รวมถึงการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และความเข้าใจเนื้อหา ($\bar{x} = 4.63$, $SD = 0.72$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1986) ที่กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสามารถลงมือทำด้วยตนเองจะเสริมสร้างแรงจูงใจและการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ออกแบบแนวคิดใหม่ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.47$) และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.45$) ยังสะท้อนถึงการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิด การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivist Learning) ของ Vygotsky (1978) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านการลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้ผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ($\bar{x} = 4.19$) แสดงถึงความสำเร็จในการส่งเสริมสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) โดยเฉพาะในด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Trilling and Fadel, 2009)

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ผลการวิจัยในส่วนนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วมอย่างมีความสุขและกระตือรือร้น ($\bar{x} = 4.55$) ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของ Deci and Ryan (2000) เรื่อง แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ที่เน้นว่าผู้เรียนจะมีความพึงพอใจเมื่อรู้สึกมีความสามารถ (competence) และมีอิสระในการเรียนรู้ (autonomy) กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความร่วมมือและความท้าทาย ($\bar{x} = 4.57-4.61$) ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Johnson and Johnson (1994) เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่ระบุว่าการทำงานกลุ่มช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตามแม้ผู้เรียนจะรับรู้ถึงการสนับสนุนจากผู้สอน ($\bar{x} = 4.15$) และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ($\bar{x} = 4.09$) แต่ค่าดังกล่าวยังต่ำกว่าหัวข้ออื่น ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดในการถ่ายทอดความรู้สู่การปฏิบัติจริง หรือผู้เรียนยังขาดโอกาสในการฝึกฝนอย่างเพียงพอ ดังนั้นควรออกแบบกิจกรรมเสริมที่เอื้อให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ (transfer of learning) อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (Merrill, 2002)

เจตคติต่อการเรียนการสอนอย่างมีความสุข

ผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนการสอนอย่างมีความสุข โดยเฉพาะบรรยากาศห้องเรียนที่เป็นมิตร และกิจกรรมที่ไม่สร้างความเครียด ($\bar{x} = 4.55-4.73$) ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Fredrickson (2001) ในเรื่อง ทฤษฎีขยายและเสริมสร้าง (Broaden-and-Build Theory) ที่อธิบายว่าอารมณ์บวกช่วยเพิ่มพูนศักยภาพในการเรียนรู้ และสร้างแรงจูงใจผู้เรียนรับรู้ถึงการสนับสนุนจากผู้สอน รวมถึงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลให้เกิดความอยากเรียนรู้และความพึงพอใจในวิธีการเรียนการสอน สะท้อนถึงแนวทางการสอนแบบ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered approach) ที่ส่งเสริมทั้งด้านอารมณ์ สติปัญญา และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (Weimer, 2013)

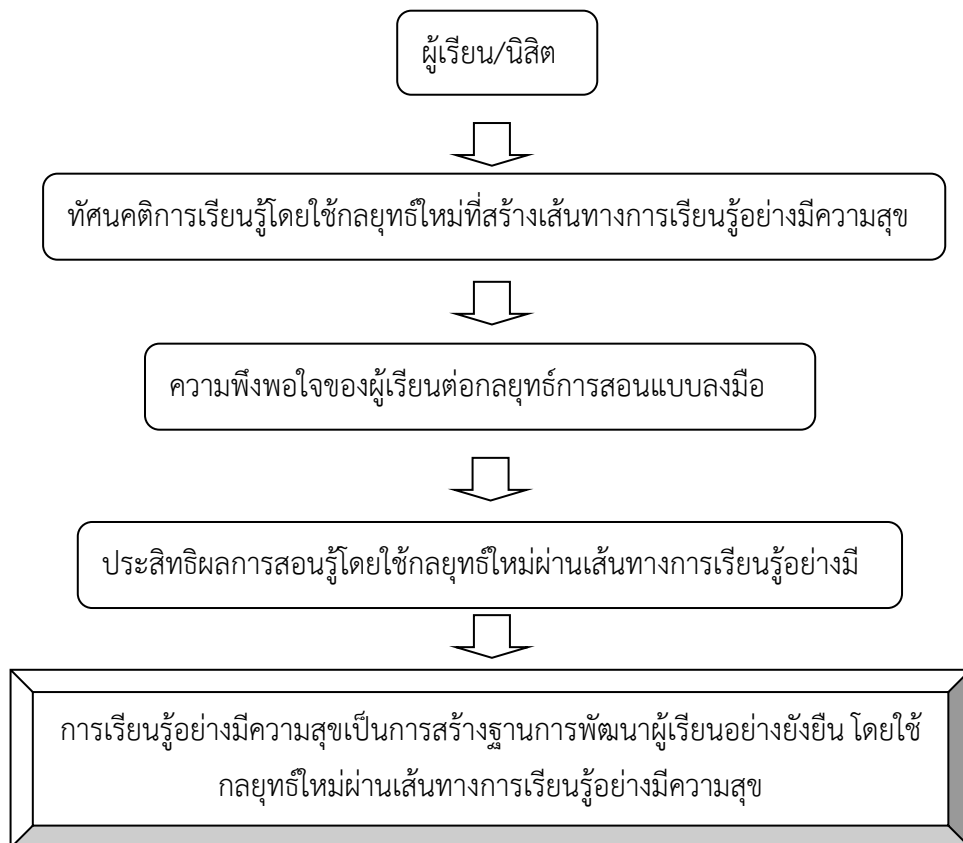
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าโดยภาพรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาฟิสิกส์ปลูกเองในระดับ “มาก ” ถึง “มากที่สุด” โดยเฉพาะด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา แผนการสอน และกิจกรรมที่สอดคล้องกัน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานศึกษาของ Chen and Lu (2022) ที่ระบุว่าการจัดการเรียนการสอนที่มีความชัดเจนและมีโครงสร้างที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ลดความสับสน และเพิ่มความพึงพอใจในชั้นเรียน (Chen and Lu, 2022) ในด้านของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงความคิดเห็น และสามารถสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wei and Chou (2022) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการสร้างองค์ความรู้จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และ

เพิ่มความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน ด้านผู้สอน ผู้เรียน เห็นว่าผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การตั้งคำถามเชิงลึก และการให้คำแนะนำที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาโดย Ghanizadeh and Jahedizadeh (2017) และ โกโคย และคณะ (2566) ที่พบว่าความใส่ใจของผู้สอน (teacher immediacy) และความสามารถในการอธิบายบทเรียนอย่างชัดเจน (teacher clarity) ส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจและความมีส่วนร่วมของผู้เรียนในห้องเรียน ในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านความสอดคล้องกับเนื้อหา และการส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Dori et al. (2003) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูงจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย และพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการวัดผลและประเมินผลพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะในความชัดเจนของเกณฑ์การวัดผล และความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Biggs and Tang (2011) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ “ผลลัพธ์เป็นฐาน” (outcomes-based learning) ที่ต้องมีการวัดผลให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ต้องการเพื่อให้เกิดการประเมินที่เป็นธรรมและมีคุณภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าผลการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ (Pre-test และ Post-test) ของผู้เรียนจำนวน 537 คน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน (Post-test = 16.36) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน (Pre-test = 13.85) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 3.88, p < 0.05$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กลยุทธ์ใหม่ภายใต้แนวคิด “เส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข” ที่สามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความหมายและความสุขในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Seligman (2011) เกี่ยวกับ “PERMA Model” ซึ่งระบุว่าความสุข (Well-being) และอารมณ์เชิงบวก (Positive Emotion) มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้และความจำระยะยาว โดยหากผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ จะเกิดการมีส่วนร่วมสูงขึ้น และสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายผลที่ได้ด้วยกรอบแนวคิดของ constructivist learning theory ซึ่งเน้นว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้อย่างมีความหมายเมื่อมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นมิตร ซึ่งตรงกับรายศึกษาของ Fredricks et al. (2004) ที่ระบุว่าการมีส่วนร่วมของ เป็นตัวแปรสำคัญที่สัมพันธ์กับความสำเร็จทางการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ Ainley and Ainley (2011) ยังสนับสนุนแนวคิดนี้ โดยชี้ว่าความสุขและความสนุกในกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการเข้าใจและจดจำเนื้อหา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยตรง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประเมินประสิทธิผลการสอน โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข” ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัย ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้นวัตกรรมในด้านทัศนคติการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกลยุทธ์การสอนแบบลงมือทำ และประสิทธิผลการสอน โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ผ่านเส้นทางการเรียนรู้มีความสุข ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 5 เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขสามารถอธิบายโดยสังเขปดังนี้คือเมื่อจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ไม่เน้นบรรยายเพียงอย่างเดียวพบว่าผู้เรียนมีทัศนคติการเรียนรู้ว่าวิธีการสอนช่วยส่งเสริมให้รู้สึกสนุกและมีความสุขเมื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมองว่ามีโอกาสในการออกแบบและทดลองแนวคิดใหม่ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้มากขึ้น รวมถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความอยากเรียนเพิ่มขึ้นและพึงพอใจกับวิธีการสอนที่ใช้ในรายวิชานี้ อีกทั้งผู้เรียนแสดงความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการกระบวนกรเรียนรู้เชิงลึก ด้วยตนเองตลอดกระบวนการเรียนรู้นอกจากนี้ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมทั้งผู้เรียนได้สร้างความรู้ใหม่โดยใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมของตนเองภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีผู้สอนเป็นผู้สอนความสะดวกในการเรียนรู้ และยังพบว่าการใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความสุขแสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านคะแนนที่ดีขึ้น และแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในรายวิชานี้ได้อย่างชัดเจนสร้างฐานการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความพบว่าผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกอย่างมากต่อการเรียนการสอนภายใต้กลยุทธ์ใหม่ที่เน้นความสุขในการเรียน โดยเฉพาะบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมที่สนุกและไม่สร้างความเครียด รวมถึงวิธีการสอนที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการ

แสดงความคิดเห็น ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ ความกระตือรือร้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้สูง ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย มีความสุขกับการเรียน และเปิดใจรับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีต่อรายวิชาฟาร์มสุขปลูกเองและกลยุทธ์การเรียนรู้รูปแบบใหม่นี้ จากการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนวิชานี้พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลยุทธ์การเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เน้นความสุขและความหมายของการเรียน มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างชัดเจน ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ล้วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและการจดจำเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้เรียนที่เรียนวิชาฟาร์มสุขปลูกเองมีทัศนคติเชิงบวกอย่างมากต่อการเรียนการสอนภายใต้กลยุทธ์ใหม่ที่เน้นความสุขในการเรียน โดยเฉพาะบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมที่สนุกและไม่สร้างความเครียด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ คือการค่อยๆ ปรับเพิ่มการเรียนการสอนที่เป็นการสอนรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การสอนแบบบรรยายอย่างในอดีตที่ผ่านมา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าผู้เรียนวิชาฟาร์มสุขปลูกเองมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบลงมือทำ โดยเฉพาะในด้านกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การได้ทดลองปฏิบัติจริง และการออกแบบความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกัน การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนรู้มีความหมาย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการสอดแทรกกิจกรรมเหล่านี้ในชั่วโมงสอนมากขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลยุทธ์การเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เน้นความสุขและความหมายของการเรียน มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างชัดเจน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการออกแบบกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญคือการใช้กลยุทธ์ใหม่ที่สร้างเส้นทางการเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาในรายวิชาอื่นๆ อีกทั้งผู้ศึกษาเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในอนาคตประกอบด้วย

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลระยะยาวหลังจากจบการเรียนในรายวิชา เพื่อประเมินว่าผู้เรียนสามารถรักษาความรู้ ทักษะ และเจตคติเชิงบวกที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ได้ในระยะยาวหรือไม่ เนื่องจากการวัดผลทันทีหลังเรียนอาจสะท้อนเฉพาะผลลัพธ์ในระยะสั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอในการชี้วัดคุณภาพของการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

2. งานศึกษานี้มุ่งเน้นกลุ่มผู้เรียนภายในรายวิชาเดียวกัน การศึกษาต่อไปอาจขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้เรียนต่างระดับชั้น หรือในรายวิชาที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของกลยุทธ์การเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและการนำไปใช้ได้จริง (generalizability)

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนรู้ แรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) และการรับรู้ความสามารถตนเอง (self-efficacy) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อทำความเข้าใจกลไกการเรียนรู้ในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- โกโคย เอ้าบุญ, โสภณ จันทร์ทิพย์, ธรรมรัตน์ แซ่ตัน, ธงชัย สุธีรศักดิ์ และ วัชรวัติ ลิ้มสกุล. (2566). การศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา*, 5(2), 1-21
- พิศิษฐ ตัณทวนิช และ พนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(2), 3-12.
- ราณี จินสุทธิ์ และ หทัยภัทร จินสุทธิ์. (2564). แนวทางการพัฒนาครูวิถีใหม่ฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล. *ครูสภาวิทยาจารย์*, 2(2), 16-31.
- Ainley, M., & Ainley, J. (2011). Student Engagement with Science in Early Adolescence: The Contribution of Enjoyment to Students' Continuing Interest in Learning About Science. *Contemporary Educational Psychology*, 36(1), 4-12.
- Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University*. London: Open University Press.
- Chen, X., & Lu, L. (2022). How Classroom Management and Instructional Clarity Relate to Students' Academic Emotions in Hong Kong and England: A Multi-Group Analysis Based on the Control-Value Theory. *Learning and Individual Differences*, 98, 102183.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow – The Psychology of Optimal Experience*. New York: Harper & Row
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "What" And "Why" Of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Dori, Y. J., Tal, R. T., & Tsaushu, M. (2003). Teaching Biotechnology Through Case Studies-Can We Improve Higher Order Thinking Skills of Nonscience Majors? *Science Education*, 87(6), 767-793.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109.
- Fredrickson, B. L. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychologist*, 56, 218-226.
- Ghanizadeh, A., & Jahedizadeh, S. (2017). Teacher Clarity and Immediacy: Predictors of Students' Engagement and Motivation. *Journal of Psycholinguistic Research*, 46(5), 1201-1213.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22 (140), 55.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being*. New York: Free Press.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Vygotsky, S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Massachusetts: Harvard University Press.

- Wei, Y., & Chou, C. (2022). Exploring Student Satisfaction with Active Learning Strategies in Online Courses. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 19(1), 1-18.
- Weimer, M. (2013). *Learner-Centered Teaching: Five Key Changes to Practice*. California: Jossey-Bass.